

Aan: Rechtbank Gelderland
Team Bestuursrecht
Afdeling Voorlopige Voorzieningen
Postbus 9030
6800 EM ARNHEM

-- SPOED --

Betreft: beroep en verzoek voorlopige voorziening WOB besluit op bezwaar PAS meldingen

Mijn kenmerk: U031/Ber.LNV

Uw zaaknummer: nog niet toegewezen

's-Gravenhage, 10 januari 2020

Edelachtbare Heer/Vrouwe,

Namens

- Coöperatie Mobilisation for the Environment te Nijmegen

wordt beroep ingesteld met betrekking tot het besluit op bezwaar d.d. 10 december 2019 van de Minister van LNV (**BIJLAGE**).

Het bestreden besluit volgt op een verzoek van cliënte d.d. 13 januari 2019 om openbaarmaking van milieudocumenten krachtens de Wet Openbaarheid van Bestuur.

De machtiging wordt overlegd (**BIJLAGE**).

Tevens wordt verzocht om een voorlopige voorziening.

Geen bezwaar bestaat tegen kortsluiting, en direct uitspraak wordt gedaan in hoofdzaak.

Eerder, gelijktijdig met de bezwaarprocedure, is bij uw rechtbank verzocht om een voorlopige voorziening. Die zijn bij u behandeld onder uw zaaknummers AWB 19/5725 en 19/5781 alsmede AWB 19/5318 en 19/5319.

Ook liggen nog - onbehandelde - verzoeken om voorlopige voorziening lopende het bezwaar bij de Rechtbank Amsterdam, die door de Rechtbank Amsterdam zijn aangehouden tot het besluit op bezwaar. Cliënte is eerst met het besluit op bezwaar bekend geworden met dit gegeven. Dit is volgens cliënte een ernstig verzuim van de Rechtbank Amsterdam. Cliënte had als derdebelanghebbende eerder moeten zijn geïnformeerd over die procedures, zodat direct kon worden gereageerd op die verzoeken. Dan zou onder meer zijn ingebracht dat de Awb niet toelaat dat anoniem wordt geprocedeerd. De naam en ingebrachte gronden van de procespartijen dienen aan alle procespartijen openbaar te worden gemaakt.

Over één verzoekzaak bij de Rechtbank Amsterdam is cliënte wel geïnformeerd, waarop ook een schriftelijke reactie is ingebracht. Uitkomst daarvan is geweest dat het verzoek om schorsing is ingetrokken. MOB was echter niet bekend met het gegeven dat nog meer verzoeken bij de Rechtbank Amsterdam lagen, en kennelijk zijn aangehouden.

Inmiddels is door de minister een besluit op bezwaar genomen. Hierop is inmiddels één beroepschrift van een veehouder bij de Rechtbank Amsterdam ingediend tegen dat besluit op bezwaar. Die zaak is door de Rechtbank Amsterdam zaaknummer AMS Awb 19/4407 toegekend.

Verzoek samenvoegen eventuele procedures andere rechtbanken

In het geval beroepen en / of verzoeken om voorlopige voorziening zijn ingediend bij andere rechtbanken dat de Rechtbank Gelderland - hetgeen inderdaad het geval blijkt, zie hierboven - , dan wordt hierbij verzocht alle procedures bij één rechtbank tezamen te brengen en gevoegd te behandelen.

Geen harde voorkeur wordt uitgesproken voor de Rechtbank Amsterdam of de Rechtbank Gelderland.

Een punt van overweging kan zijn dat bij de Rechtbank Gelderland meer ervaring is met agrarisch milieu- en natuurbeschermingsrecht. Kennis van de Wet natuurbescherming voor zover het agrarische activiteiten betreft inclusief het Programma Aanpak Stikstof en agrarische omgevingsrecht is noodzakelijk voor een goed begrip van de aangevoerde argumenten. Ook is noodzakelijk te voorzien dat de gevraagde volledige PAS-meldingen een belangrijke rol speelt in de politiek-bestuurlijke ontwikkelingen rondom het stikstofdossier. Dat gegeven doet een - inmiddels zeer dringend - spoedeisend belang bestaan bij de behandeling van voorliggend beroep en verzoek om voorlopige voorziening. Over het spoedeisend belang is hierna nog een afzonderlijke paragraaf opgenomen.

Inleiding

MOB verzocht de minister van LNV op grond van de Wet Openbaar van Bestuur om een digitale lijst van alle bedrijfsactiviteiten waarvoor vanaf 1 juli 2015 een melding in het kader van de PAS (Wet Natuurbescherming) is ingediend bij de provinciebesturen.

MOB heeft daarbij verzocht om minimaal de bedrijfsadressen, de betrokken Natura 2000 gebieden en natuurtypes, alsook de omvang van de stikstofdepositie in de bestaande en beoogde bedrijfssituatie waarvoor de zogenoemde PAS-melding is ingediend. Dit komt in de praktijk neer op een afschrift van de complete aeriusberekening.

Over de behandeling van het verzoek is na januari 2019 door MOB meermaals met een constructieve opstelling overleg met het ministerie gevoerd om het gevraagde met de minst mogelijke werkbelasting beschikbaar te krijgen. Ook is ruim medewerking verleend in verlenging van de besluytermijn. Eerst ca. 6 maanden na het ingediende verzoek is middels een drietal deelbesluiten op het verzoek besloten.

Het eerste deelbesluit is van 6 juni 2019, en heeft betrekking op alle niet-agrarische en niet-prioritaire projecten. Daarvan zijn inmiddels ook de aeriusberekeningen overlegd met uitzondering van bedrijfsnaam en bedrijfslocatie.

Het tweede deelbesluit is genomen op 1 juli 2019, en heeft betrekking op alle prioritaire projecten. Daarvan zijn inmiddels ook deels de aeriusberekeningen overlegd met uitzondering van bedrijfsnaam en bedrijfslocatie.

Het derde deelbesluit is genomen op 23 juli 2019, en heeft betrekking op alle agrarische niet-prioritaire projecten. De minister weigert vooralsnog die stukken - voor zover door de minister openbaar te maken - ook daadwerkelijk openbaar te maken. De minister stelt dat dit is gerechtvaardigd omdat nog verzoeken om voorlopige voorzieningen kunnen worden ingediend. De minister meent dat die voorlopige weigering ook betrekking kan hebben op bedrijfsgegevens van bedrijven die geen bezwaar hebben aangetekend.

Op basis van het eerste en tweede deelbesluit zijn door de minister aërius-berekeningen overlegd, met genoemd de veebestanden, de stalsystemen en daarmee gepaard gaande emissie en deposities. Echter, uit die aërius berekening is door de minister openbaarmaking van de bedrijfsnaam en bedrijfslocatie aan MOB geweigerd krachtens artikel 10 lid 2 onder e. (verbodiging persoonlijke levenssfeer).

Het voorliggende beroep alsook het verzoek om voorlopige voorziening richt zich op het beschikbaar krijgen van de bedrijfsnaam en /of de bedrijfslocatie (bedrijfsadres), genoemd in de aëriusformulieren.

Competentie Rechtbank Gelderland

Nu Mobilisation statutair is gevestigd te Nijmegen is krachtens artikel 8:7 Awb de Rechtbank Gelderland aangewezen als de bevoegde rechtbank.

Artikel 8:29 Awb, MOB akkoord met kennisname door Rechtbank van geweigerde stukken

Clïente gaat hierbij bij voorbaat akkoord met kennisname van de geweigerde stukken krachtens artikel 8:29 lid 1 Awb door Uw Rechtbank zonder dat die in de voorliggende rechtsbehandeling ook aan cliënte bekend worden gemaakt. Dit omvat weinig meer dan bedrijfsnamen en bedrijfsadressen.

Anoniem procederen op basis van de Awb niet toegelaten

Er blijken meerdere procedures bij de rechtbank te zijn gestart door een PAS-melder gericht op het verder beperken van de gedeeltelijke openbaarmaking door de minister. Daarbij wordt het volgende opgemerkt.

De Algemene wet bestuursrecht laat het niet toe om een derdebelanghebbenden een procesdossier toe te zenden zonder de eiser te vermelden. De Awb staat niet toe dat de Rechtbank medewerking verleent aan anoniem procederen.

Indien door een eiser zou worden verwezen naar artikel 8:29 lid 1 Awb, dan moet worden vastgesteld dat die bepaling geen betrekking heeft op het anonimiseren van de eisende partijen. Dat artikel heeft uitsluitend betrekking op 'inlichtingen' en 'stukken', en niet op de eisende partij en de vestigingslocatie van de eisende partij.

Indien Uw Rechtbank toch ruimte voor twijfel blijft zien dan wordt opgemerkt dat artikel 8:29 lid 1 Awb een voorwaarde stelt. Er dient sprake te zijn van 'gewichtige redenen'. Die zijn in het voorliggende geval met zekerheid niet aan de orde. Het handelt hier uitsluitend om bedrijfsadressen van veehouderijbedrijven. Er zijn tienduizenden veehouderijbedrijven in Nederland, waarvan de adressen voor éénieder is te achterhalen. Elders in deze brief wordt uitvoerig beschreven dat door de eisers / veehouders geheimhouding wordt verlangd van reeds publieke informatie. Nu bedrijfsadressen van veehouderijbedrijven publieke informatie betreft is de wens van de agrarische ondernemers niet alleen onredelijk maar bovendien onmogelijk. Een bedrijfsadres van een veehouderij heeft geen andere status dan die van een broodbakkerij of een houtzagerij. De claim dat gewichtige redenen bestaan om naam en vestigingslocatie van een eisende partij jegens derdebelanghebbende te anonimiseren enkel vanwege het feit dat het een veehouderij betreft kan niet serieus worden overwogen. 'Gewichtige redenen' zijn niet aan de orde.

Dat een agrarische ondernemer wenst dat zijn naam en bedrijfsadres anoniem blijft is een andere kwestie dan de vraag of de rechtbank daar medewerking aan kan of moet geven. De rechtbank is gebonden aan het beginsel van openbare rechtspraak. Dat omvat mede wie als procespartij optreedt en openbare procesdossiers. De rechtbank kan zich hierin enkel bewegen binnen de kaders die de Awb stelt. De Awb laat geen ruimte voor anoniem procederen.

Privacy-wetgeving heeft bovendien geen betrekking op bedrijfsgegevens of bedrijfsidentiteit.

Dit betreft ook een geheel andere kwestie dan de bevoegdheid van de rechtbank om kennis te nemen van documenten die het openbaar bestuur weigert openbaar te maken. MOB verzet zich in dit stadium niet tegen de beslissing van de rechtbank om het aerijs document niet in het openbare procesdossier op te nemen. Dit is hierboven ook reeds verklaard.

Het is de keuze van een PAS-melder om actief als eiser bij de Rechtbank op te treden. Uit het voorgaande volgt dat bedrijfsnaam en de bedrijfslocatie waarvoor de procespartij optreedt in het openbare procesdossier dient te worden opgenomen. Lopende de voorliggende beroepsprocedure kunnen op grond van artikel 8:29 lid 1 Awb mitsdien enkel de bedrijfsnaam en bedrijfslocatie aan het openbare procesdossier worden onttrokken van de partijen die gelijktijdig niet ook actief optreden als procespartij.

Aanschrijven derdebelanghebbenden

MOB stelt zich op het standpunt dat uitsluitend de partijen die bezwaar hebben gemaakt tegen het primaire besluit in aanmerking komen om als belanghebbende door de rechtbank te worden uitgenodigd om zich te laten horen in de voorliggende procedure. Enkel van partijen die zich met een bezwaarschrift tegen het primaire besluit kenbaar hebben gemaakt kan worden verondersteld dat die belang stellen bij de uitkomst van het beroep. Niet alle PAS-melders zijn in dit stadium aan te merken als derde-belanghebbende.

Positie derdebelanghebbende in voorliggend procesdossier

Indien de Rechtbank zich voor de vraag gesteld zou zien of de bedrijfsnaam en bedrijfslocatie van de derde belanghebbenden lopende de behandeling van het voorliggende verzoek aan mijn cliënte bekend gemaakt dient te worden, dan wordt het volgende opgemerkt.

Dit betreft uiteraard de keerzijde van de vraag of anoniem geprocedeerd kan worden. De argumentatie is daarom ook soortgelijk als hierboven is gegeven voor de stelling dat onder de Awb niet anoniem geprocedeerd kan worden.

De derdebelanghebbenden betreffen allen ondernemingen / bedrijven. De Rechtbank mist de bevoegdheid om de bedrijfsnamen en de bedrijfslocaties van derdebelanghebbenden te onttrekken aan het procesdossier.

In de Algemene wet bestuursrecht is geen rechtsgrond aanwezig om de naam en vestigingslocatie van derdebelanghebbenden aan het openbare procesdossier te onttrekken. Artikel 8:29 lid 1 Awb verleent die bevoegdheid niet. Dat artikel heeft uitsluitend betrekking op 'inlichtingen' en 'stukken', en niet ook op de naam en bedrijfslocatie van een derdebelanghebbende.

Indien Uw Rechtbank, ondanks hetgeen hierboven gesteld is, meent dat lopende de behandeling van voorliggende verzoek en beroep de bedrijfsnamen en locaties niet aan mijn cliënte bekend kan worden gemaakt dan zal mijn cliënte zich daar om pragmatische redenen naar (moeten) voegen.

Spoedeisend belang

Het verzoek aan LNV van cliënte om openbaarmaking van de betrokken stukken houdt direct verband met de twee Afdelingsuitspraken van 29 mei 2019 inzake het PAS met kenmerk ECLI:NL:RVS:2019:1603 en ECLI:NL:RVS:2019:1604. Cliënte is één van de drie procespartijen geweest in de PAS-uitspraken, waarbij ondergetekende optrad namens twee van die drie procespartijen.

Uit de PAS-uitspraken volgt dat zogeheten PAS-meldingen geen legitimatie bieden aan veelal reeds gerealiseerde bedrijfswijzigingen. Die PAS-meldingen hebben veelal betrekking op een toename van stikstofdeposities op Natura 2000 zones. Anders gezegd, alle bedrijfswijziging waarvoor een PAS-melding is ingediend en daadwerkelijk geheel of gedeeltelijk zijn gerealiseerd blijken niet te beschikken over een waarschijnlijk noodzakelijke toestemming krachtens de Wet natuurbescherming en handelen mitsdien thans in strijd met de wettelijke regels.

Cliënte stelt belang bij een accuraat optreden van het bevoegd gezag om aan de illegale bedrijfsvoering spoedig een einde te maken. Daartoe is onder meer inzicht nodig welke gemelde bedrijfswijzigingen wel, niet of gedeeltelijk zijn gerealiseerd en de spreiding of concentratie van de betrokken bedrijfslocaties. Voor een mogelijk in te dienen verzoek om handhaving is kennis van de bedrijfslocatie noodzakelijk. Daartoe is noodzakelijk te beschikken over de aërius-documenten inclusief de bedrijfslocatie. De bedrijfsnaam wordt wel ook gewenst, maar is van ondergeschikt belang. Het voorliggende verzoek richt zich primair op de openbaarmaking van de bedrijfsadressen.

Gegeven de bestuurlijke actualiteit van de stikstofschaade wordt cliënte bovendien door de weigering in haar recht gefrustreerd om deel te nemen in de democratische processen en besluitvorming. De omvang van de illegale bedrijfshandelingen moet immers een wezenlijk aspect worden genoemd in de politieke beraadslagingen.

In de uitspraak van 3 oktober 2019 (Awb 19/5318) oordeelde Uw Rechtbank reeds dat met voorliggende zaak sprake is van een spoedeisend belang.

Gegeven het tijdverloop en de voortgang in politiek-bestuurlijke besluitvorming nadert het spoedeisende belang inmiddels springtij.

Gronden voor het beroep / verzoek

Cliënte stelt dat over het voorliggende geschil jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak beschikbaar is op basis waarvan buiten twijfel gesteld moet worden dat de Wet Openbaarheid van Bestuur de minister geen ruimte laat de bedrijfslocaties uit de aëriusberekening aan de openbaarheid te onttrekken.

De door MOB gevraagde stukken vallen onder de definitie van milieu informatie in artikel 19.1a, eerste lid, van de Wet milieubeheer.

In het bezwaar is gewezen op de Afdelingsuitspraak van 13 maart 2019, ECLI:NL:RVS:2019:795, rechtsoverweging 4. De Afdeling heeft zich reeds uitgesproken over de vraag of de bedrijfslocatie van een milieu-installatie vatbaar is voor weigering krachtens de WOB.

Ten overvloede is ook gewezen op de Afdelingsuitspraak 30 juni 2010 met kenmerk ECLI:NL:RVS:2010:BM9643. Die uitspraak betreft een WOB verzoek inzake landbouwtellingen. Landbouwtellingen betreffen agrarische bedrijfsgegevens die op jaarbasis door het openbaar bestuur worden verzameld ten einde toe te kunnen zien op de naleving van onder meer de milieuwetgeving, zoals bijvoorbeeld het respecteren van het maximaal aantal vergunde landbouwhuisdieren. Die gegevens, waaronder de bedrijfslocaties, zijn evenmin vatbaar voor weigering.

In het voorliggende geval betreft het - voor zover relevant - soortgelijke informatie, waaronder het aantal dieren en de bedrijfslocatie. Nu reeds door de Afdeling Bestuursrechtspraak is vastgesteld dat bedrijfslocatie en aantallen gehouden dieren niet vatbaar zijn voor weigering krachtens de WOB, kan in het voorliggende geval ook de bedrijfsnaam en -locatie zoals genoemd in de aërius berekening niet aan de openbaarheid worden onttrokken.

Gedeeltelijke weigering door minister van LNV evident onrechtmatig

In de motivering van de bestreden deelbesluiten is aangegeven dat verstrekking van informatie op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de WOB achterwege blijft, voor zover het belang van openbaarheid niet opweegt tegen het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

De weigeringsgrond is toegepast op bedrijven en tenminste deels ook rechtspersonen, voor zover het vennootschappen, maatschappen en VOF's betreft. Cliënte stelt dat ren rechtspersoon geen persoonlijke levenssfeer kent. De weigeringsgrond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de WOB kan derhalve niet worden toegepast op informatie die betrekking heeft op rechtspersonen. Voor zover het bedrijfslocaties betreft betreffen het geen privégegevens.

De locatiegegevens van de inrichtingen/bedrijven kunnen bovendien niet op grond van artikel 10, tweede lid aanhef en onder e, van de WOB worden geweigerd omdat die gegevens vallen onder de definitie van milieu-informatie in artikel 19.1a, eerste lid, van de Wet milieubeheer. Gelet op artikel 10, vierde lid, van de WOB is het tweede lid, aanhef en onder e niet van toepassing op milieu-informatie die betrekking heeft op emissies in het milieu.

Er is in zoverre geen ruimte om ten aanzien van de openbaarmaking van die gegevens (o.a. locatiegegevens) een belangenafweging maken. De locatiegegevens maken deel uit van de te openbaren emissie-informatie.

Milieuvergunningen worden altijd met bedrijfsnaam en adres gepubliceerd, en moeten ook met de bedrijfslocatie worden gepubliceerd. Immers, de milieugevolgen kunnen uitsluitend worden vastgesteld indien de bedrijfslocatie bekend is. Milieugevolgen vaststellen houdt in het vaststellen van emissies vanuit een specifieke locatie voor een specifieke omgeving. Indien de locatie niet bekend is dan kunnen de milieugevolgen niet worden vastgesteld.

Indien door de minister in verweer zou worden gesteld dat de aëriusberekening reeds de milieubelasting noemt, en daarom de bedrijfslocatie niet hoeft te worden gekend om de milieubelasting te kunnen vaststellen, dan moet die stelling terzijde worden geschoven. Het moet voor het publiek mogelijk zijn om de gestelde milieubelasting van een specifiek gekend bedrijf te kunnen verifiëren, bijvoorbeeld door de genoemde aantallen landbouwhuisdieren te kunnen vergelijken met de WABO vergunning of WABO-melding. Het ontbreken van de bedrijfslocatie maakt het opvragen van bedrijfscontrole rapporten bovendien onmogelijk.

De term emissies heeft een brede betekenis. Het gaat hierbij niet alleen om gegevens die de daadwerkelijke uitstoot betreffen, maar ook de gegevens over de invloeden van die emissies op het milieu alsook de gegevens die het publiek in staat stellen te controleren of beoordeling van de daadwerkelijke of voorzienbare emissies, welke beoordeling aan de besluitvorming door een bestuursorgaan ten grondslag heeft gelegen, juist is, Zie ABRvS 16 augustus 2017, ECLI:NL:RVS:2017:2211. Zonder de locatiegegevens is deze beoordeling niet mogelijk.

Merkwaardig en tegenstrijdig

Het besluit van de minister moeten uiterst merkwaardig heten met de kennis dat sinds 1 juli 2015 duizenden PAS vergunningbesluiten krachtens de Wet natuurbescherming publiek zijn gemaakt, inclusief de aeriusberekening met daarin wél de naam van de aanvrager en bedrijfslocatie. U wordt verwezen naar de website van de overheid

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/uitgebreidzoeken/officielebekendmakingen>

Op die website zijn duizenden PAS vergunningen bekend gemaakt, waarbij - mits op internet gepubliceerd - doorgaans ook de volledige aeriusberekening als bijlage bij het vergunningbesluit is gevoegd. In ieder geval zijn altijd de bedrijfslocaties gepubliceerd.

Uw Rechtbank beschikt eveneens over vele omgevingsrechtelijke procesdossiers met daarin aeriusberekeningen. Die aeriusedocumenten zijn altijd volledig openbaar.

Gegeven de omstandigheid dat voor duizenden bedrijfslocaties een soortgelijk aeriusedocument wel volledig openbaar zijn gemaakt, kan niet staande worden gehouden dat voor bedrijven die onder het PAS regime in plaats van vergunningplichtig als meldingsplichtig gelden, dat aeriusedocument dan gedeeltelijk aan de openbaarheid zou kunnen worden onttrokken.

Besluit op bezwaar

- Betekenis milieugegevens

De Afdeling Bestuursrechtspraak oordeelt met de uitspraak van 13 maart 2019, ABRS 201804176/1/A3:

4. De maatschap en de minister betogen dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de locatiegegevens van de inrichtingen/bedrijven die bij de bedrijfsverplaatsing zijn betrokken milieu-informatie zijn waarvan openbaarmaking ingevolge artikel 10, zesde lid, van de Wob niet op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, kan worden geweigerd. Hiertoe voeren zij aan dat de locatiegegevens niet als milieu-informatie kunnen worden aangemerkt. Voorts voeren zij aan dat ten aanzien van de openbaarmaking van deze gegevens een belangenafweging moet worden gemaakt en aan artikel 10, zevende lid, aanhef en onder b, van de Wob moet worden getoetst.

4.1. Artikel 10, zesde lid, van de Wob luidt: "Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie."

4.2. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat de locatiegegevens als milieu-informatie kunnen worden aangemerkt. Die gegevens vallen immers onder de definitie van milieu-informatie in artikel 19.1a, eerste lid, van de Wet milieubeheer. Ingevolge artikel 10, zesde lid, van de Wob is artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, niet op milieu-informatie van toepassing. De staatssecretaris had in zoverre geen ruimte om ten aanzien van de openbaarmaking van die gegevens een belangenafweging maken. Voorts is niet gebleken van feiten en omstandigheden op grond waarvan moet worden geoordeeld dat het belang van verstrekking van die gegevens niet opweegt tegen één van de in artikel 10, zevende lid, aanhef en onder b, van de Wob bedoelde belangen.

Deze uitspraak was ook al genoemd in het bezwaarschrift.

Gegeven deze uitspraak kan MOB zelfs met de grootst mogelijke inspanning niet begrijpen dat de minister nog ruimte ziet om de locatiegegevens te weigeren.

De minister reageert daarop als volgt in het besluit op bezwaar.

Milieu-informatie

Voor het toepassen van de uitzonderingsgronden genoemd in artikel 10 van de Wob is het van belang te weten of de gegevens in de PAS-meldingen onder milieu-informatie, al dan niet betrekking hebbend op emissies in het milieu, vallen. Per onderdeel van de melding wordt dit beoordeeld. Daarbij geldt dat indien één onderdeel ziet op milieu-informatie (die betrekking heeft op emissies in het milieu), niet de gehele PAS-melding daaronder valt. Binnen het onderdeel van de melding moet bovendien worden nagegaan of de milieu-informatie kan worden gescheiden van de overige informatie.

Gegevens die zien op de locatie en de contactgegevens (naam en adres van het bedrijf, het e-mailadres en eventueel naam contactpersoon) zijn geweigerd openbaar te maken. Alle overige informatie is wel openbaar gemaakt. Ten aanzien van de geweigerde informatie zal ik eerst nagaan hoe deze gekwalificeerd moet worden.

De contactgegevens en locatiegegevens zijn in beginsel niet aan te merken als milieu-informatie. Dit is anders indien de bedrijfsactiviteit op de locatie valt onder milieu-informatie. Locatiegegevens zijn dan wel aan te merken als milieu-informatie. Zie hiervoor de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de ABRvS) van 13 maart 2019, ECLI:NL:RVS:2019:795. Uit de uitspraak volgt, anders van bezwaarde MOB veronderstelt, echter niet dat locatiegegevens moeten worden aangemerkt als milieu-informatie die betrekking heeft op emissies in het milieu. Daarbij is van belang dat in de betreffende casus wel sprake was van milieu-informatie die betrekking heeft op emissies in het milieu, maar locatiegegevens niet als zodanig werden gekwalificeerd.

Het als milieu-informatie kwalificeren van locatiegegevens, voor zover deze zien op de locatie (adres), houdt in dat enkele uitzonderingsgronden uit artikel 10 van de Wob een andere status krijgen, van absoluut naar relatief, of niet gelden (de uitzonderingsgrond uit artikel 10, tweede lid, onder g, van de Wob). De voor het beoordelen van de bezwaren relevante uitzonderingsgrond 'eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer' blijft van toepassing. Ook voor de contactgegevens welke niet als milieu-informatie zijn aan te merken.

In de voorliggende casus gaat het om soortgelijke milieu-informatie als in de Afdelingsuitspraak van 13 maart 2019. Die zaak heeft naast de bedrijfslocatie betrekking op:

"de aantallen gehouden dieren, de gegevens over huisvestingsplaatsen/hokken en de gegevens over ammoniakemissie en zuurdepositie"

Daarover oordeelt de Afdeling:

"moeten worden aangemerkt als milieu-informatie die betrekking heeft op emissies in het milieu als bedoeld in artikel 10, vierde lid, van de Wob."

In alle gevallen van het derde deelbesluit gaat het om veehouderij, ammoniakemissies en zuurdeposities uit de veehouderij. Nu het met de ABRS uitspraak van 13 maart 2019 op relevante punten over een vrijwel identieke casus gaat, en de minister geen argument noemt waarin de bedrijfslocaties van de PAS meldingen zich onderscheiden van het milieuvergunningdossier van een nertsenfokkerij, mist de minister zelfs de geringste basis voor haar stelling dat de Afdelingsuitspraak niet ook bindend is in de voorliggende zaak. Een bestuursbesluit nemen waarvan duidelijk is dat die in strijd wordt genomen met geldend recht kwalificeert zich naar oordeel van cliënte als rechtsoverstrooming.

Ten overvloede wordt nog verwezen naar de definitie van milieu-informatie uit het verdrag van Aarhus. Daarin wordt gesproken over *'any information' over 'b) (...) activities (...) affecting or likely to affect the elements of the environment (...)'*. Kortom een definitie die fors ruimer is dan artikel 19.1a lid 1 Wet milieubeheer.

"Environmental information" means any information in written, visual, aural, electronic or any other material form on:

- a) The state of elements of the environment, such as air and atmosphere, water, soil, land, landscape and natural sites, biological diversity and its components, including genetically modified organisms, and the interaction among these elements;
- b) Factors, such as substances, energy, noise and radiation, and activities or measures, including administrative measures, environmental agreements, policies, legislation, plans and programmes, affecting or likely to affect the elements of the environment within the scope of subparagraph a) above, and cost-benefit and other economic analyses and assumptions used in environmental decision-making;
- c) The state of human health and safety, conditions of human life, cultural sites and built structures, inasmuch as they are or may be affected by the state of the elements of the environment or, through these elements, by the factors, activities or measures referred to in subparagraph b) above;

- Weigeren bedrijfsadresgegevens

De minister stelt dat het geweigerde geen emissiegegevens betreft, en daarom vatbaar is voor een belangenafweging.

De minister stelt vervolgens dat met het bekend maken van de bedrijfsadressen de dreiging van dierenextremisme toeneemt.

Ook deze motivering dient met weinig woorden terzijde te worden geschoven.

Dit aspect komt enkel aan de orde indien tot een belangenafweging zou moeten worden gekomen. Zelfs als door Uw Rechtbank tot een belangenafweging zou worden gekomen, dan komt het risico van dierenextremisme geen gewicht toe. Er dient zelfs rekening mee te worden gehouden dat de weigering van de adresgegevens een averechts effect heeft, omdat de nu getroffen maatregel om dat risico te beperken - te weten het weigeren van de adresgegevens - ondoelmatig is.

Deze stelling wordt hierna toegelicht.

Ten eerste:

Wet natuurbeschermingsvergunningen voor veehouderijbedrijven moeten altijd worden gepubliceerd inclusief bedrijfslocatie. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en waterwetvergunningen voor veehouderijbedrijven. Dit is voorgeschreven door de Awb. Bij het opvragen van omgevingsvergunningen kan de bedrijfslocatie niet worden geweigerd.

Ten tweede:

Voorts moet worden vastgesteld: in bestemmingsplannen zijn alle bedrijfslocaties van veehouderijbedrijven te vinden. Althans, alle bedrijfspercelen die een bestemming 'agrarisch bedrijfsperceel' zijn toegekend, eventueel met de toevoeging 'intensieve veehouderij' of 'grondgebonden veehouderij'. Dat komt vrijwel altijd overeen met de werkelijke situatie. Zie:

www.ruimtelijkeplannen.nl

Ten derde:

Bovendien zijn veel bedrijfslocaties inclusief de bedrijfsvoering (soort en aantal dieren en stalsysteem) reeds actief openbaar gemaakt. Alle Brabantse veebedrijven zijn te vinden op:

<https://bvb.brabant.nl>

Alle Gelderse veebedrijven zijn te vinden op:

<https://veehouderijen.igoview.nl/#!raadplegen>

Ten vierde:

Alle veebedrijven (althans: de meeste bedrijven) dienen te zijn geregistreerd bij de Kamer van Koophandel.

Voor zover bedrijfslocaties reeds openbaar zijn, kunnen die niet weer aan de openbaarheid worden onttrokken.

Het enige wat nieuw is aan de PAS-meldingen is dat van bedrijfslocaties die reeds openbaar zijn inzichtelijk wordt dat op die bedrijfslocaties kennelijk door de ondernemer een specifieke emissie en depositie wordt beoogd.

Niet kan worden ingezien dat met aan de openbaarheid onttrekken van enkele duizenden van de in totaal ca. vijftigduizend veebedrijven wordt bijgedragen aan het beperken van dierenextremisme. Waarbij geldt dat de bedrijfsadressen van die enkele duizenden bedrijven ook langs een andere weg te vinden zijn.

- Weigeren bekendmaken bedrijfslocaties draagt mogelijk bij aan risico van dierenextremisme
Zelfs kan niet worden uitgesloten dat in de gegeven omstandigheden de weigering van de bedrijfsadressen bijdraagt aan het risico van dierenextremisme.

Bij het tegengaan van extremistisch geweld dient de vraag worden gesteld of een eventuele maatregel effectief is.

De inzet zal zijn om veehouderij als een gangbare activiteit in de Nederlandse samenleving te behouden. Het extremistisch geweld zou succesvol zijn naarmate de activiteit 'veehouderij' een meer bedreigd en omstreden karakter zou krijgen. Door veehouderij een bedreigde status toe te dichten wordt het gangbare karakter van de veehouderij verzwakt.

Uiteraard kan een situatie bestaan dat de geweldsdreiging rond veehouderij een zodanig ernstig karakter aanneemt dat beveiligingsmaatregelen noodzakelijk worden. Of dat al dan niet aan de orde is dient door terzake deskundigen te worden beoordeeld.

In het geval dat risico van dierenrechtenextremisme aan de orde is, dan dienen de eventueel te nemen maatregelen beperkt te blijven tot maatregelen die effectief zijn. Indien ineffectieve maatregelen worden genomen, dan wordt een tegengesteld effect bereikt. Indien de inzet bestaat om veehouderij een gangbare en geaccepteerde maatschappelijke activiteit te laten zijn en blijven, dan wordt die inzet ondergraven door als antwoord op de risicodreiging ongelooftwaardige maatregelen te nemen.

Het voorgaande wordt ten overvloede opgemerkt.

Primair wordt aangevoerd dat - nu de bedrijfslocaties van veehouderijbedrijven reeds publiek beschikbaar zijn - de maatregel ineffectief is om het risico van dierenrechtenextremisme te beperken.

- Gedeeltelijke weigering betekent een beperking van de procedurele rechten
MOB voert in bezwaar aan dat het zwart maken van de bedrijfslocatie ernstige procedurele beperkingen veroorzaakt.

De minister stelt hierop dat elke melding een uniek zaaknummer heeft, waardoor door MOB wel opgetreden kan worden bij het bevoegde gezag. MOB bestrijdt de juistheid van die bewering.

Het gestelde geldt hooguit voor de provinciebesturen, en dan alleen voor zover dat provinciebestuur nog steeds het bevoegde gezag is. Immers, met het van kracht worden van de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017 zijn wijzigingen opgetreden in de bevoegdheid van de provinciebesturen, waardoor bedrijfslocaties onder de bevoegdheid van een ander provinciebestuur zijn komen te vallen. Kortom, het unieke aerijsnummer kan niet altijd door GS worden gekoppeld aan een bedrijfslocatie.

Daarnaast is het een gegeven dat waterschappen en gemeenten niets kunnen met het unieke aerijsnummer. De gemeenten zijn nodig om te achterhalen of bouwwerken of milieu-installaties zijn vergund en gerealiseerd.

Kortom, MOB wordt wel degelijk - en zelfs ernstig - beperkt in haar procedurele rechten. Dit wordt enkel ten overvloede genoemd. Ook indien MOB niet zou worden beperkt in haar procesrechten, dan geldt ongewijzigd dat de geweigerde informatie niet vatbaar is voor weigering.

Schadevergoeding

MOB leidt schade door de gedeeltelijke weigering van de gevraagde informatie. MOB verzoekt Uw Rechtbank de minister te veroordelen tot schadevergoeding in verband met het onrechtmatige besluit op grond van artikel 8:88 Awb. Een schadeveroordeling is in het voorliggende geval redelijk omdat aangenomen moet worden dat ook bij de minister minimaal ernstige twijfel moet bestaan over de rechtmatigheid van de besluiten. Indien niet in geval van de primaire besluiten, dan toch zeker bij het besluit op bezwaar. Mogelijk dient zelfs te worden gesproken van rechtsobstructie.

De schade bestaat uit het beperkt worden in de mogelijke uitoefening van haar democratische rechten, meer precies de politiek-bestuurlijke besluitvorming in vervolg op de twee PAS-Afdelingsuitspraken van 29 mei 2019.

Bovendien wordt MOB gehinderd in de mogelijkheid onderzoek te doen naar de realisatiestatus van de gemelde bedrijfsactiviteiten en in hoeverre die bedrijfsstatus ook wordt uitgevoerd conform de overige wettelijk voorgeschreven omgevingsrechtelijke vereisten (milieu, bouw, en waterwetvergunning).

Het is hierboven ook al gezegd: indien aan B&W of het waterschap één van de betrokken PAS meldingen zou worden overlegd zoals die door de minister aan MOB ter beschikking is (of zal worden) gesteld, dan kan B&W of het waterschap niets met die informatie. MOB wordt met een valse suggestie afgescheept.

Een schadevergoeding wordt gevorderd van € 0,10 per week per deels geweigerde PAS melding, met ingang van de datum van de primaire besluit.

Geen bezwaar bestaat om de schadevordering te splitsen van de hoofdzaak, en verder te behandelen nadat eerst uitspraak is gedaan in het WOB-geschil. Immers, deze vordering dient de behandeling van het verzoek/beroep niet te vertragen.

Planning rechtszitting

U wordt verzocht om op korte termijn tot afstemming te komen met de Rechtbank Amsterdam over het gevraagd behandelen van de lopende verzoek- / beroepsprocedures.

Naarmate daar sneller duidelijkheid over bestaat, kan een rechtszitting worden gepland. Verzocht wordt om de rechtszitting te plannen kort nadat de beroepstermijn zal verstrijken. De termijn loopt tot 6 weken na 10 december 2019. U wordt verzocht uiterlijk eind januari of begin februari een rechtszitting te plannen.

Conclusie

Met het voorliggende beroep en verzoek is spoed gemoeid. U wordt verzocht de behandeling van het verzoek en beroep kort te sluiten, en direct uitspraak te doen in hoofdzaak.

Er kan weinig ruimte voor twijfel worden gevonden dat de gedeeltelijke weigering van de minister in strijd is met het geldend recht.

U wordt verzocht de minister te gelasten op de kortst mogelijke termijn de volledige aeries berekeningen openbaar te maken.

Subsidiar wordt u verzocht te gelasten dat tenminste de bedrijfsadressen openbaar worden gemaakt.

Verzocht wordt om een schadevergoeding. Om dat verzoek de voortgang van de behandeling van het beroep niet te hinderen, wordt zo nodig ingestemd met een separate en uitgestelde behandeling van dit verzoek.

Hoogachtend,

Mr. V. Wösten

Verhinderdata:

20-01

23-01

04-02